

A SEPSISZENTGYÖRGYI BIRKÓZÓNŐVEL ELSŐ OLIMPIÁJÁRÓL, ÉLMÉNYEIRŐL, A SPORTÁGRÓL ÉS JÖVŐBELI TERVEIRŐL BESZÉLGETTÜNK

Tokió után Párizs Incze Kriszta célja

A sepsiszentgyörgyi Incze Kriszta szabadfogású birkózó idén augusztusban első olimpiáján vett részt Tokióban. A 25 éves sportlónőnek 11 éves kora óta az olimpiai szereplés volt az álma, s bár most még kicsit csalódott, hogy érem nélkül tért haza, következő célként már a párizsi olimpiát emlegeti. A 14. sepsiszentgyörgyi sportnapok alkalmából mesélt lapunknak karrierjéről, első olimpiájáról.

» TÓTH GÖDRI IRINGÓ

Háromszék egyik legeredményesebb sportolója, Incze Kriszta idén a 32. nyári olimpiai játékokon negyeddöntőig jutott, kirgiz ellenfele kifogott rajta. Az általában nem túl nőiesnek titulált sportot kislányságként, titokban kezdte, egy barátját kísérte el edzésre, ott tetszett meg neki a birkózás. Hat-hét éves lehetett, amikor elkezdett edzésekre járni szülei tudta nélkül, de mivel edzője édesapja egykori iskolatársa volt, hamar fény derült a titokra. Apja a kezdetektől támogatta, édesanyja inkább féltette – ő azt szerette volna, ha Kriszta zongorázik, négy és fél évig tanult is a hangszeren játszani.

„Anyukám nem szerette volna, hogy a birkózást válasszam, azt szerettem volna, hogy maradjak nőies. A nőiességem így is megmaradt. A birkózás nem jelenti azt, hogy el kell férfi asodnom és el kell durvulnom. Most szélesebb a vállam, a karom, a kezem, de ez a munkámmal jár. Majd amikor ezt abbahagyom, ezek is elmúlnak” – mondta. Kriszta azt is elmesélte, hogy kamaszkorában voltak olyan időszakok is, amikor kicsit „eleget volt” a sportból, főleg nyaranta. Elmondása szerint ahányszor azt mondta, hogy ő ott, akkor abba akarja hagyni, az édesapja csak bólintott, hagyta, hogy két hétig kiszórákossa magát, és aztán szólt, hogy most már ideje edzésre menni.

„Apukám jól kezelte a dolgokat, mivel nem lökött annyira, hogy azt érzem, ezt muszájból csinálom, nem utáltatta meg velem a dolgokat. Én azért mentem, mert kedvem volt hozzá, és egyre jobban megszerettem. Apukámnak köszönhetően nem hagytam abba” – idézte fel Kriszta. Bár kamaszkorában még néha nehézséget jelentett a súlya megőrzése, az, hogy egy adott súlycsoportban maradjon, évek óta nem kell sokat „fogyasszon”, hogy elérje a kitűzött súlyát, megtanulta kontrollálni a testét.

A szőnyegen nincs barátság

Incze Kriszta 2011-ben volt az első nemzetközi versenyen, egy Európa-bajnokságon. Elmondása szerint gyermekként lazán és könnyen vette a kihívást, az utazást, szinte fel sem fogta, hogy új országokba utazik, új világba csöppen. Bár az, hogy részt vehetett az idei olimpián, a korábbi versenyekhez képest más léptéket

Előretör. Incze Kriszta nem adta fel az olimpiai éremszerzésről szőtt álmát

jelentett, a sokéves sportolói karrier után ez sem volt ijesztő, hiszen sok külföldi barátja, ismerőse van, versenytársak más országokból, akikkel régi ismerősökként üdvözlök egymást. „De amikor a szőnyegen vagyunk, ott már nem létezik barátság” – tette hozzá.

Kriszta azt is elmondta, hogy szerinte az olimpia „egy más” szint, ahol már mindenki jó, ahol a meccsek egy hajszálon, néha hangulatokon múlnak. Mivel már 11 éves korában megfogalmazta, hogy ő egyszer kijut, ott lesz az olimpián, nagyon boldog volt, amikor ez sikerült neki, elmondása szerint közel egy óráig sírt, amikor megtudta, hogy mehet Tokióba. Incze Kriszta a szerencsének is köszönhető a kijutását, hiszen sportágában a világbajnokság első hat helyezette, valamint a kontinentális tornák első két-két helyezette kvalifikál. A sepsiszentgyörgyi lány nem jutott ki az első körben, de a világbajnokságról kvalifikált Észak-Korea visszalépett az olimpiától, így a rangsorban Krisztáé lett a kvóta.

Összhangot célozva

Incze Kriszta arról is beszélt, hogy mivel a birkózás egyéni sport, kiemelten számít viszonya az edzőjével. „Nagyon fontos az, hogy amikor fellépünk a szőnyegre, a sportoló és az edző között legyen összhang. Kell legyen egy olyan kapcsolat, amiben már nem is kellenek szavak. Nekem több edzővel is sikerült ilyen kialakítani” – hangsúlyozta. A fiatal birkózónőnek viszont a román válogatottnál egy ukrán edzője volt, aki nem is beszélt románul, így kicsit nehéz feladata volt, magukra voltak utalva. Incze Kriszta elmondta, hogy ő nem volt jóban az edzőjével, nem számított rá, és nem is tudta tisztelni, mert ő sem érezte, hogy a szakember tisztelné őt, illetve társait. „Bizonyos dolgokat az edző kellene hogy lásson kívülről, és amikor a félidőben kimész, akkor el kellene mondania, hogy mit látott,

hogy mi lehetne hasznos. Kellene téged utasítson” – mutatott rá. Mivel a román birkózók nem hoztak érmet Tokióból, az illető edzőt leváltották. Kriszta jelenleg Sepsiszentgyörgyön edz, ahol jó viszonyban van saját edzőjével, Mátéfi Árpáddal, meg tudnak beszélni mindent, közösen állítják össze az edzésprogramot. „Olyan vagyok, mintha a lánya lennék” – osztotta meg.

Hív a kötelesség

Incze Kriszta legközelebb a világbajnokságon lép szőnyegre, október 6-án Oslóban. Elmondása szerint bár edzett és igyekezett felkészülni, igazából úgy érzi, hogy egyáltalán nem áll készen még, szeretne még pihenni. „Ha őszinte vagyok, az olimpia kicsit lefárasztott mind fizikailag, mind pszichikailag. Úgy érzem, hogy nekem még kéne a versenyszünet. Nem az, hogy ne eddzek, hanem, hogy ne legyen verseny, stressz, hogy össze tudjam szedni magamat és a gondolataimat. Viszont kötelességem van, úgyhogy megyek” – közölte Kriszta, azt is hozzátéve, hogy az olimpiai kudarcot, azt, hogy a kirgiz versenyző legyőzte őt, még magában hordozza, nem sikerült túltennie magát rajta. „Én úgy mentem ki, hogy éremmel fogok hazatérni. Százszázalékosan

bíztram magamban, így csalódtam, így ez még elég érzékeny téma számomra” – vallotta be.

Családdá váltak

A sepsiszentgyörgyi sportoló azt is elmesélte, hogy bár az elmúlt években néha érezte, hogy magyarsága hátrányára válik – szerinte volt olyan megmérettetés, amire ezért nem engedték őt ki –, alapvetően jól érzi magát a román szövetség berkeiben, vannak lányok, akikkel jó viszonyban van, akikkel meg tudja beszélni búját-baját, örömeit. Szerinte a birkózótársakkal az elmúlt években tulajdonképpen egy családdá váltak, hiszen a közös munka, az edzőtáborok, a felkészülés miatt többet volt velük, mint a valódi családjával. Jelezte, hogy országszinten elég kevés partnere van, akivel egy szinten vannak, így például az olimpia előtt egy férfi sportolóval edzett, egy 18 éves marosvásárhelyi magyar fiatalal. „Az sokat segített, hogy volt egy magyar ott, hogy valakivel magyarul beszélhettem” – mesélte Incze Kriszta azt is hozzátéve, hogy romániai magyarsága egy olyan kettősséget is eredményez, hogy például az olimpián a román válogatott tagjaként szurkolt a magyar válogatottnak is. „Ez kölcsönös. A magyarok közül is sokan kívántak sok sikert, illetve gratuláltak nekem” – mondta.

Új kihívások

Incze Kriszta következő célja a párizsi olimpia, illetve egy olimpiai arany- vagy minimum egy ezüstérem. Bár még nem tudja biztosan, hogy mikor fogja befejezni a versenysportot, azt már most tudja, hogy nem szeretne birkózóedző lenni, a tornatanár szakma opció számára. „Semmilyen edző nem szeretnék lenni. Ismerek, láttam edzőket, láttam, hogy mennyit kínlódnak, szenvednek. Nem vágyok arra a stresszre, nem akarok ebben benne maradni” – mondta. A fiatal sportlónő szerint nagyon sok konfliktus, érdekütközés, nehézség és gyakran fejtelenség van a román sportéletben, ami miatt leginkább a sportolók szenvednek. „A konfliktusok, a pénzihiány, minden ilyesmi miatt mi húzzuk a rövidebbet, mi szenvedünk. Amennyire lehet, távol szeretnék maradni ettől a világtól, miután befejezem a sportolói karrierem” – mondta Incze Kriszta.

» Az olimpiai kudarcot, azt, hogy a kirgiz versenyző legyőzte őt, még magában hordozza, nem sikerült túltennie magát rajta. „Én úgy mentem ki, hogy éremmel fogok hazatérni. Én százszázalékosan bíztram magamban, így csalódtam, így ez még elég érzékeny téma számomra” – vallotta be.

» Szőnyegen a világbajnoki aranyért a norvégiai megmérettetésen

Nyolc sportolóval képviselteti magát Románia a Norvégiában zajló birkózó-világbajnokságon. A küldöttség egy része – köztük a sepsiszentgyörgyi Incze Kriszta – a seregszemle nyitónapján, szombaton utazott el Oslóba. Incze 65 kg-os súlycsoportban, Alina Vuc 50, Ana Andreea Beatrice pedig 55 kg-os súlycsoportban versenyzik a női mezőnyben. A férfiak között, szabadfogásban Nikolai Okhlopkov (61 kg) és Maxim Vasiloglo (79 kg), kötöttfogásban pedig Răzvan Arnăuț (60 kg), Mihai Mihuț (63 kg) és Alin Alexuc (130 kg) lépnek szőnyegre. A magyarországi birkózók közül hárman már elkezdték a selejtezőket hétvégén, de sem a két honosított sportoló – Halidov Gamzatgadzsi és Kuramagomedov Murad –, sem pedig Vida Csaba nem jutott tovább. Szabadfogásban még Antal Dániel (70 kg) lép majd szőnyegre. A nehézsúlyú Eb-ezüst- és bronzérmes Ligeti Dániel úgy döntött, noha folytatja a pályafutását, ezen a vebén nem indul, mint ahogyan Muszukajev Iszmail is kihagyja a seregszemlét. A női mezőnyben csak Németh Zsanett képviseli a magyarországi színeket, kötöttfogásban viszont nyolcan is indulnak – de nincs köztük a visszavonult olimpiai, világ- és Európa-bajnok Lőrincz Tamás, s empedig testvére, az olimpiai és vebémásodik Lőrincz Viktor, Kiss Balázs és Korpási Bálint is kihagyják a seregszemlét.